

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต
สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดสตูล
ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๙

ความหมายของความเสียง และความหมายของความเสียงการทุจริต

ความเสียง หมายถึง โอกาสที่จะเกิดความผิดพลาด ความเสียหาย การรั่วไหล ความสูญเสียเปล่า หรือเหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ ซึ่งอาจเกิดขึ้นในอนาคต และมีผลกระทบ หรือทำให้การดำเนินงานไม่ประสบความสำเร็จ ตามวัตถุประสงค์และ เป้าหมายของมหาวิทยาลัย ทั้งในด้านยุทธศาสตร์ การปฏิบัติงาน การเงิน และการบริหาร ซึ่งอาจเป็นผลกระทบ ทางบวกด้วยก็ได้ โดยวัดจากผลกระทบ (Consequence) ที่ได้รับและโอกาสที่เกิด (Likelihood) ของเหตุการณ์

ความเสียงการทุจริต หมายถึง ความเสียงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต การขัดกันระหว่างผลประโยชน์ ส่วนตนกับ ผลประโยชน์ส่วนรวม หรือการรับสินบน

วัตถุประสงค์ของการบริหารจัดการความเสียงการทุจริต

- ๑) เพื่อสร้างมาตรการในป้องกัน สกัดกั้น ลด และปิดโอกาสการทุจริต
- ๒) เพื่อให้ประชาชนเกิดความมั่นใจต่อการปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับต่าง ๆ
- ๓) เพื่อเพิ่มมูลค่าขององค์กรต่อผู้รับบริการ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมั่นใจในระบบธรรมาภิบาล และความซื่อตรงขององค์กร
- ๔) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของเจ้าหน้าที่รัฐ

การประเมินความเสียงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน เป็นการดำเนินการที่มีวัตถุประสงค์ เพื่อให้สามารถบริหารความเสียงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน ที่จะนำไปสู่การจัดทำมาตรการภายในต่าง ๆ ของหน่วยงาน เพื่อป้องกันการดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ ที่อาจก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม และเชื่อมโยงกับการประเมิน คุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment: ITA) ตัวชี้วัดที่ ๙ การป้องกันการทุจริต ตัวชี้วัดย่อยที่ ๙.๑ การดำเนินการเพื่อป้องกันการทุจริตในประเด็นสินบนข้อ ๒๑ การประเมินความเสียงการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ ประจำจังหวัดสตูล ได้ตระหนักถึงความสำคัญของเรื่องดังกล่าว จึงได้ดำเนินการวิเคราะห์ และประเมินความเสียงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน เพื่อให้มีมาตรการระบบ หรือ แนวทางในการบริหารจัดการความเสียงของการทุจริตในประเด็นสินบน ซึ่งเป็นมาตรการป้องกันการทุจริต และ ประพฤติมิชอบเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพ ต่อไป

กระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยง

กระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นกระบวนการที่ใช้ในการวิเคราะห์ ประเมิน และ จัดลำดับความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานขององค์กร รวมทั้งการ จัดทำแผน บริหารจัดการความเสี่ยง โดยกำหนดแนวทางการควบคุม เพื่อป้องกันหรือลดความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ ซึ่งมีขั้นตอนหรือกระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยง ๕ ขั้นตอนหลัก ดังต่อไปนี้

๑. ระบุความเสี่ยง เป็นการระบุเหตุการณ์ทั้งที่มีผลดีและผลเสียต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ โดยพิจารณา จากขั้นตอนการปฏิบัติงาน และขอสังเกตจากการวิเคราะห์/การตรวจสอบของผู้ตรวจสอบภายใน เพื่อกำหนดปัจจัยที่มีนัยสำคัญที่อาจก่อให้เกิดความเสี่ยงที่จะทำให้การดำเนินภารกิจของหน่วยงาน ไม่บรรลุผลสำเร็จ หรืออาจเป็นสาเหตุก่อให้เกิดความเสียหาย

๒. ประเมินความเสี่ยง เป็นการวิเคราะห์ความเสี่ยงและจัดลำดับความเสี่ยงโดยพิจารณาจากการประเมิน โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงและความรุนแรงของผลกระทบจากเหตุการณ์ความเสี่ยง โดยอาศัยเกณฑ์มาตรฐานที่ได้ กำหนดไว้ทำให้การตัดสินใจจัดการกับความเสี่ยงเป็นไปอย่างเหมาะสม

๓. จัดการความเสี่ยง เป็นการกำหนดมาตรการหรือแผนปฏิบัติการในการจัดการและควบคุมความเสี่ยงที่ สูง (High) และสูงมาก (Extreme) นั้นให้ลดลงอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ สามารถปฏิบัติได้จริงและควรพิจารณาถึง ความคุ้มค่าในด้านค่าใช้จ่ายและต้นทุนที่ต้องใช้ลงทุนในการกำหนดมาตรการหรือแผนปฏิบัติการกับประโยชน์ ที่จะได้รับด้วย

๔. รายงานและติดตามผล เป็นการรายงานและติดตามผลการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยงที่ได้ ดำเนินการทั้งหมดตามลำดับให้ฝ่ายบริหารรับทราบและให้ความเห็นชอบดำเนินการตามแผนบริหารความเสี่ยง

๕. ประเมินผลการบริหารจัดการความเสี่ยง เป็นการประเมินการบริหารความเสี่ยงเพื่อมั่นใจว่าองค์กรมี การบริหารความเสี่ยงเป็นไปอย่างเหมาะสม เพียงพอ ถูกต้องและมีประสิทธิผล มาตรการ หรือกลไกการควบคุม ความเสี่ยง (Control Activity) ที่ดำเนินการสามารถลดและควบคุมความเสี่ยงที่เกิดขึ้นได้จริงและอยู่ในระดับ ที่ยอมรับได้หรือต้องจัดทำมาตรการควบคุมอื่นเพิ่มเติมเพื่อให้องค์กรมีการบริหารความเสี่ยงอย่างต่อเนื่อง

เกณฑ์การประเมินความเสี่ยง และการวัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต
เกณฑ์โอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood)

โอกาสเกิดการทุจริต	
5	เหตุการณ์ที่อาจเกิดได้สูงมาก (ร้อยละ 10 ขึ้นไป)
4	เหตุการณ์ที่อาจเกิดได้สูง (ร้อยละ 10)
3	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นบางครั้ง (ร้อยละ 5)
2	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นน้อยมาก (น้อยกว่าร้อยละ3)
1	เหตุการณ์ไม่น่ามีโอกาสเกิดขึ้น (ไม่เกิดขึ้นเลย)

เกณฑ์ผลกระทบ (Impact)

ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)	
5	ความเสียหายมากที่สุด ไม่ได้สิ่งก่อสร้างที่มีคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐานอุตสาหกรรม และหลักวิศวกรรม ทางราชการสูญเสียงบประมาณ องค์กรเสื่อมเสียชื่อเสียง มีการลงโทษทางกฎหมาย และ/หรือทางวินัย ราชการสูญเสียโอกาส
4	ความเสียหายมาก ไม่ได้สิ่งก่อสร้างที่มีคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐานอุตสาหกรรมและหลักวิศวกรรม ทางราชการสูญเสียงบประมาณ องค์กรเสื่อมเสียชื่อเสียง
3	ความเสียหายปานกลาง เกิดความล่าช้าในการดำเนินโครงการ ไม่ได้สิ่งก่อสร้างที่มีคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐานอุตสาหกรรม และหลักวิศวกรรม ทางราชการสูญเสียงบประมาณ
2	ความเสียหายน้อย เกิดความล่าช้าในการดำเนินโครงการ ไม่ได้สิ่งก่อสร้างที่มีคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐานอุตสาหกรรม และหลักวิศวกรรม
1	ความเสียหายน้อยมาก เกิดความล่าช้าในการดำเนินโครงการ

เกณฑ์การวัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

Risk Score					
โอกาสเกิด	ผลกระทบ				
	1	2	3	4	5
5	สูง	สูง	สูงมาก	สูงมาก	สูงมาก
4	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก	สูงมาก
3	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก
2	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงมาก
1	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง

ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

- สีเขียว หมายถึง ความเสี่ยงระดับต่ำ
- สีเหลือง หมายถึง ความเสี่ยงระดับปานกลาง
- สีส้ม หมายถึง ความเสี่ยงระดับสูง
- สีแดง หมายถึง ความเสี่ยงระดับสูงมาก

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐ
สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดสตูล ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน ด้านการจัดซื้อจัดจ้าง

กระบวนการ : การจัดซื้อจัดจ้าง วงเงินไม่เกิน ๕๐๐,๐๐๐ บาท						
ลำดับ	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยง	Risk Score (L x U)			
			โอกาสการเกิดทุจริต (Likelihood)	ผลกระทบ (Impact)	Risk Score	ระดับความเสี่ยง
๑	การจัดทำ TOR และ ราคากลาง	คณะกรรมการกำหนด TOR อาจกำหนด TOR ไม่โปร่งใสหรือมีการเอื้อประโยชน์ให้กับพวกพ้อง หรือผู้มีส่วนได้เสียโดยมีการเรียกรับผลประโยชน์จากผู้รับจ้างให้มีการให้สินน้ำใจ มีการใช้ดุลยพินิจของคณะกรรมการอย่างไม่เหมาะสม ไม่สอดคล้องกับความต้องการ มีการถือคสเปค ทำให้การจัดทำ TOR เป็นไปอย่างไม่สุจริต	๓	๓	๙	ปานกลาง
๒	การพิจารณาผล	อาจมีการเรียกรับสินบนของก้านัลหรือผลประโยชน์ใดๆ จากคู่สัญญานอกจากขอบเขตของงาน	๒	๓	๖	ปานกลาง
๓	การตรวจรับพัสดุ	- คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ อาจมีการเรียกรับสินบน เอื้อประโยชน์ให้กับคู่สัญญาทำให้การตรวจรับ พัสดุไม่เป็นไปตามข้อกำหนดในสัญญา	๒	๒	๔	ต่ำ

แผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐ ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ

กระบวนการ : การจัดซื้อจัดจ้าง วงเงินไม่เกิน ๕๐๐,๐๐๐ บาท					
ลำดับ	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยง	Risk Score (L x I)		
			ระดับของความเสี่ยง	มาตรการ/วิธีการในการบริหารความเสี่ยง	ระยะเวลาดำเนินการ
๑	การจัดทำ TOR และราคากลาง	คณะกรรมการกำหนด TOR อาจกำหนด TOR ไม่โปร่งใสหรือมีการเอื้อประโยชน์ให้กับพวกพ้อง หรือผู้มีส่วนได้เสียโดยมีการเรียกรับผลประโยชน์จากผู้รับจ้างมีการให้สินน้ำใจ มีการใช้ดุลยพินิจ ของคณะกรรมการอย่างไม่ เหมาะสม ไม่สอดคล้องกับ ความต้องการมีการลิดรอน สเปคทำให้การจัดทำ TOR เป็นไปอย่างไม่สุจริต	ปานกลาง	- มีการทบทวนคู่มือ/แบบฟอร์ม ที่ใช้ในการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างเพื่อยกระดับความโปร่งใสในกระบวนการ จัดซื้อจัดจ้าง - ศึกษาหาความรู้อย่างต่อเนื่อง เรื่อง พรบ.การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ - เปิดแผนภูมิการ จัดซื้อจัดจ้างบนเว็บไซต์ของหน่วยงาน - ประกาศนโยบาย เสาหลักที่ของรัฐบาลทุกคนไม่รับของขวัญและของกำนัลทุกชนิดจากการปฏิบัติหน้าที่ (No Gift Policy) และเผยแพร่ให้เจ้าหน้าที่ทุกคนได้รับทราบและถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด	ต.ค.๖๘ - ก.ย. ๖๙
๒	การพิจารณาผล	อาจมีการเรียกรับสินบนของก้านัลหรือผลประโยชน์ใดๆ จากคู่สัญญานอกจากขอบเขตของงาน	ปานกลาง	- แจ้งหน่วยงาน/ เจ้าหนาท่ผู้ปฏิบัติงานในสังกัดรับทราบและถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัดให้เป็นไปตาม พรบ.การจัดซื้อจัดจ้าง และการบริหารพัสดุ ภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐	ต.ค.๖๘ - ก.ย. ๖๙
๓	การตรวจรับพัสดุ	- คณะกรรมการตรวจรับพัสดุอาจมีการเรียกรับสินบนเอื้อประโยชน์ให้กับคู่สัญญาทำให้การตรวจรับพัสดุไม่เป็นไปตามข้อกำหนดในสัญญา - คณะกรรมการตรวจรับพัสดุขาดความรู้ความชำนาญในการตรวจรับพัสดุ	ต่ำ	- หากการจัดซื้อ/จัด จ้าง ไม่ตรงตามใบสั่ง ซื้อหรือสัญญาจ้าง กรรมการตรวจรับพัสดุ ต้อง "ไม่เซ็นรับงาน" และแจ้งผู้รับจ้างให้ดำเนินการแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือปรับปรุงให้ถูกต้องภายในกำหนดเวลา - ประกาศนโยบาย เจ้าหนาท่ที่ของรัฐบาลทุกคนไม่รับของขวัญและของ กำนัลทุกชนิดจากการ ปฏิบัติหน้าที่ (No Gift Policy) - ให้ความรู้อย่างต่อเนื่องเรื่อง พรบ.การจัดซื้อจัดจ้างและการ บริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐	ต.ค.๖๘ - ก.ย. ๖๙

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน ด้านการจ่ายเงินผ่านระบบ
KTB Corporate Online

กระบวนการ : การจ่ายเงินผ่านระบบ KTB Corporate Online						
ลำดับ	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยง	Risk Score (L x U)			
			โอกาสการเกิดทุจริต (Likelihood)	ผลกระทบ (Impact)	Risk Score	ระดับความเสี่ยง
๑	การจ่ายเงินผ่านระบบ KTB Corporate Online	ผู้รับผิดชอบมีการแอบใช้รหัส User ID และ Password เขาระบบ และ ดำเนินการถอนเงินจาก บัญชีธนาคารผ่านระบบ KTB Corporate Online	๑	๒	๒	ต่ำ

แผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐ ด้านการจ่ายเงินผ่านระบบ KTB Corporate Online

กระบวนการ : การจ่ายเงินผ่านระบบ KTB Corporate Online					
ลำดับ	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยง	Risk Score (L x U)		
			ระดับของความเสี่ยง	มาตรการ/วิธีการในการบริหารความเสี่ยง	ระยะเวลาดำเนินการ
๑	การจ่ายเงินผ่านระบบ KTB Corporate Online	ผู้รับผิดชอบมีการแอบใช้รหัส User ID และ Password เขาระบบ และ ดำเนินการถอนเงินจาก บัญชีธนาคารผ่านระบบ KTB Corporate Online	ต่ำ	- จัดทำคำสั่งแต่งตั้ง มอบหมายงาน และ กำหนดผู้มีสิทธิใช้งานในระบบ KTB Corporate Online - ผู้บังคับบัญชามีการ ควบคุม กำกับดูแล ติดตามการทำงาน อย่างใกล้ชิด มีการตรวจทานทุกขั้นตอน - จัดทำสถานะการเงินให้เป็นปัจจุบัน และเสนอบังคับบัญชาทราบทุกวัน - ตรวจสอบรายงานสถานะเงินยอดเงินฝากธนาคารทุกสิ้นเดือน - จัดให้มีช่องทาง การ รับเรื่องร้องเรียนการทุจริต	ต.ค.๖๘ - ก.ย. ๖๙